

Media_and_Preschool_Children_The_Role_of_Parents_as_Role_Models_and_Educators (pridobljeno: 22. 6. 2025).

Vintar Spreitzer, M., Baš D., Radšel A., idr. (2021). Smernice za uporabo zaslonov pri otrocih in mladostnikih. Priročnik za strokovnjake. Sekcija za primarno pediatrijo Združenja za pediatrijo Slovenskega zdravniškega društva, Ljubljana. Dostopno na: https://nijz.si/wp-content/uploads/2022/11/uporaba_zaslonov_smernice_za_splet_mali_grayscale.pdf (pridobljeno: 22. 6. 2025).

Zamfir, M. T. (2018) The consumption of virtual environment more than 4 hours/day, the children between 0-3 years old, can cause a syndrome similar with the autism spectrum disorder. Journal of Literary

Studies, 13, str. 1-12. Dostopno na: https://www.researchgate.net/publication/323748812_THE_CONSUMPTION_OF_VIRTUAL_ENVIRONMENT_MORE_THAN_4_HOURS_A_DAY_IN_THE_CHILDREN_BETWEEN_0-3_YEARS_OLD_CAN_CAUSE_A_SYNDROME_SIMILAR_WITH_THE_AUTISM_SPECTRUM_DISORDER (pridobljeno: 3. 7. 2025).

WHO (2019). Guidelines on physical activity, sedentary behaviour and sleep for children under 5 years of age. Dostopno na: <https://www.who.int/publications/i/item/9789241550536> (pridobljeno: 22. 6. 2025).

Tina Hrovatič, univ. dipl. teologinja in dipl. vzg. pred. otrok, Vrtec Miškolin, Ljubljana

Verjamem, da je kakovostno umetnostno okolje tisto, kjer imajo otroci ne glede na starost občutek svobode, izbire in veselja do ustvarjanja

Se še spomnite, kaj je botrovalo vaši odločitvi, da postanete vzgojiteljica predšolskih otrok?

Pravzaprav sem bila vedno rada v družbi mlajših otrok, predvsem so bile to moje nečakinje, ki so bile le malo mlajše od mene. Že kot deklica sem se rada z njimi igrala, jih čuvala, uspavala in odrasli so me ob tem pohvalili. V času najstništva sem bila v svojem domačem kraju 10 let animatorka na oratorijih, kjer sem si pridobila ogromno izkušenj, ki jih ne more dati nobeno formalno izobraževanje. Že takrat sem vedno vodila plesne delavnice, kjer sem punce učila raznoraznih koreografij. In ob tem smo vse uživale. Kasneje sem bila še skavtska voditeljica, kjer sem dobila voljo in moč, da sem se sama začela učiti kitaro, saj pri skavtih brez kitare in pesmi ne gre. Vendar moja prva izbira izobraževanja po osnovni šoli ni bila vzgojiteljska šola, temveč čipkarska v Idriji. Pot me je kasneje vodila še v Kranj na tekstilno šolo, nato na maturitetni tečaj, na koncu sem diplomirala iz teologije. Ves čas pa sem kot skavtska voditeljica pri delu z otroki, mladimi in mladimi sovoditelji opazala, da je to delo, ki me najbolj veseli. To je poklic, kjer si lahko ustvarjalen na mnogih področjih, tudi na umetniškem.

V katerem oddelku otrok ste vzgojiteljica?

Trenutno smo z otroki v oddelku 4-5

let. Jaz pravim, da smo že 4. razred, saj smo skupaj že od jasli, če se lahko tako izrazim.

Kakšno izobraževanje oz. študij ste zaključili, kdaj in kje?

Kot sem že omenila, je moja primarna izobrazba univerzitetni diplomirani teolog (l. 2009). Kasneje, ko sem že delala kot študentka v vrtcu, sem opravila krajše izobraževanje za pomočnika vzgojitelja (l. 2011), opravila strokovni izpit (l. 2012), nato pa sem opravila še t. i. izpopolnjevalni tečaj

za vzgojitelje na Pedagoški fakulteti v Ljubljani (l. 2014).

Kurikularna načela zahtevajo od vzgojiteljev veliko poglobljenega znanja, saj so v Kurikulumu za vrtce (2025) zapisana zelo skoncentrirano. Kako vi vidite ta načela in kako jih lahko uresničujete v praksi?

Dobro je, da imamo zapisana ta načela, saj lahko kmalu ali pa velikokrat pri svojem delu zaidemo v napačno smer, pa se morda tega niti ne zavemo. In

ta načela nam vzgojiteljem pomagajo spet najti pravi smisel za delo in nas opomnijo, kaj je naša naloga ali še več, kaj je naše poslanstvo. Namreč resnično drži, da je treba zagotavljati vsem otrokom, da se vključijo in da imajo možnost za učenje, da otroke spodbujamo k pravilni rabi jezika in govora, da zagotavljamo enake možnosti, da upoštevamo različnost med otroki itd. Dlje časa, ko delam v vrtcu, bolj ugotavljam, kako malo imamo pravzaprav časa za sistematično uresničevanje vseh teh načel. Praviloma bi

morali vsa načela upoštevati ves čas. Pa vendar, če jih večkrat pozorno preberem, bi rekla, da vedno vse uresničujem vsaj v kakšni točki. Namreč, kakšen dan so v ospredju ena načela, drugič pa druga. Občutek imam, da vzgojitelji kdaj kar pozabimo na naše glavno poslanstvo, in sicer da smo mi tam, da otroke učimo jesti, hoditi na stranišče, jih voditi v koloni na sprehode, z njimi delati razne motorične vaje, jih učiti držati škarje in barvice. Tako kot učitelji v šoli učence učijo pisati, poštrevanko, zgodovino, umetnost ... In ravno to sodi pod prvo načelo, ki sem ga že omenila.

Kaj vam je še danes všeč pri vzgojiteljskem poklicu?

Pri vzgojiteljskem delu mi je še vedno všeč to, da lahko dam otrokom svoje znanje, svoje ideje, da jim pokažem, kako se skupaj igra, kako se uporablja zvezek, kako se lahko igra dramatizacijo, različne inštrumente, da jih spodbujam, pohvalim, jim povem, kaj je prav in kaj ni ... In navsezadnje to, da vidim, kako iz dneva v dan napredujejo tako na gibalnem področju, kot na jezikovno-miselnem, socialno-čustvenem področju ter v splošnem znanju.

Kaj se vam zdi pri opravljanju vzgojiteljskega poklica najtežje?

Vsak ima svoja pričakovanja, jaz, moja sodelavka, starši, in nenazadnje otro-

ci. In kako zdaj ta pričakovanja uskladiti, da bo vsem dokaj v redu. To je skoraj nemogoče, vedno mora nekdo malo popustiti. Recimo, da uporabljamo tempera barve: meni kot vzgojiteljici se mi zdi pomembno, da se imajo otroci možnost rokovati tudi s tempera barvami. Žal pa pride ob tem tudi

Pomembno pa je, da imajo otroci varno in spodbudno okolje, kjer je dovoljeno eksperimentirati, delati napake, preizkušati nove ideje in razvijati lasten izraz.

nekaj slabe volje, ker se nekateri otroci tudi umažejo, kljub zaščiti. Nekateri starši so veseli, da otroci odkrivajo tudi kaj drugačnega od suhih barvic, drugim to nikakor ni všeč. Treba pa je poudariti, da so otroci načeloma ob tovrstnih dejavnostih vsi zadovoljni. Res pa je tudi, da so nekateri otroci sproščeni, če se umažejo, drugi pa so v stiski. Podoben primer je z igro na prostem. Kadar je igrišče vlažno, je lahko tudi kar nekaj blata. Večina otrok se rada igra na igrišču ne glede na umazanijo. Večina staršev je vesela, da so otroci zunaj, in ni težav, da so umazani ter preoblečeni večkrat v tednu, nekaterim pa je to strašansko zoprno. To so vsakodnevne stvari, skozi katere je treba znati »veslati«. Težko je tudi v primerih, ko se otroci iz različnih vzrokov drug drugega poškodejo (ugrizi, tepež, porivanje) in to se ne zgodi samo enkrat. Zoprno je tudi staršem razlagati, da je padel, da se je odrgnil, da ima buško. Nekateri starši so res občutljivi na take stvari, drugi pa le zamahnejo z roko. Jaz kot vzgojitelj staršem povem, da tako mora biti, da se mora otrok naučiti poskrbeti zase, da mora kdaj pasti, da se nauči ujeti. To so malenkosti. Drug težek primer je, ko se v kateri od družin pojavi kakršno koli nasilje, ločitev, odvzem otroka, droga, strelno orožje, prepoved približevanja ... Tu pa je treba postopati na drugačen način, ne toliko s strokovno vzgojiteljske-

ga vidika, pač pa s socialno-psihološkega. Ob tem imamo vedno pomoč psihologinje. Nikoli pa mi ni težko pisati načrtov, programov, iskati tem in ciljev. Za slednja dva namreč vedno izhajam iz otrok. Obvezuje me tudi letni delovni načrt vrtca oz. enote in glavne niti, ki jo ima vrtec posamezno

leto. Tu je treba zopet znati krmariti med potrebami otrok ter idejo vodstva. Zelo lepo mi je pisati evalvacije dela, saj vidim, česa so se otroci novega naučili in kaj jim je treba znova ponuditi.

Katero kurikularno področje je vaše močno strokovno področje? Kje lahko to pokažete?

Lahko bi rekla, da imam dve močni strokovni kurikularni področji, in sicer gibanje ter umetnost. Nikoli nisem trenirala nič resnega, vendar sem rada igrala tenis, namizni tenis, badminton, kolesarila, plavala, hodila na sprehode, doma plesala, kot so plesale mažorete, se igrala igre v smislu Exatlona ... Pri srcu mi je bila tudi gimnastika. V vrtcu rada postavim telovadne poligone, ki so velikokrat v povezavi še z enim drugim področjem. Rada se poslužujem tudi gibalnih postaj, izzivov. Velikokrat gibalne vaje za krepitev zaznavanja povežem z glasbo. Od vseh področij mi je najljubša umetnost, zlasti plesna in glasbena, kjer so mi všeč ritmi, gibanje telesa in njegovo izražanje.

Kakšne umetniške vsebine ponujate otrokom v svojem oddelku?

Ne glede na starost otrok jim vedno ponujam raznolike umetniške vsebine, ki spodbujajo njihovo ustvarjalnost, domišljijo in izražanje. Velikokrat slišim: »O, ko bodo moji toliko stari, bomo tudi mi to delali ...« Moje mnenje je, da nikoli niso premajhni za katere koli dejavnosti različnih področij. Postaviti si je treba le primeren cilj za določeno starost. Mlajši otroci bolj gledajo, opazujejo, poslušajo, po-

skušajo, preizkušajo, skratka participirajo na drugačen način kot starejši otroci. Torej, na likovnem področju ponujam različne tehnike (risanje, slikanje, lepljenje, oblikovanje z naravnimi materiali ipd.). Spoznavamo tudi dela znanih umetnikov. Na glasbenem področju mlajšim otrokom ob kitari pojem njim znane pesmice, jim igram na flavto, brez posebne razlage, ponudim jim različno glasbo za ples, umiritev. Tudi najmlajšim dam v roke različne male inštrumente. Starejši otroci že pripevajo zraven, učim jih novih pesmic, včasih jim zaigram na klavir in harmoniko. In otroci vedo, da so to posebni dnevi. S starejšimi otroki se ob igranju na flavto igramo glasbene uganke. Že od malega plešemo in tako uvajam tudi elemente gibalnega in izraznega plesa. Prav posebej radi imajo otroci pevsko-plesne banse. Otrokom s sodelavko že od majhnega igrava dramatizacije. Pred njimi pripravim sceno, premaknem pohištvo, če je treba, se primerno oblečem oz. si dodam kakšen kos oblačila. Prav tako je z igro z lutkami. Že najmlajši otroci posnemajo videno in skušajo na enak način animirati lutke ali druge predmete. Starejši otroci pa lahko že igrajo kratke prizore in tako spoznavajo različne vloge. Pri vsem tem spodbujam otrokov lastni izraz in domišljijo.

Kako otroci v vaši skupini sodelujejo pri umetniškem snovanju?

Ravno v tem šolskem letu smo si v našem vrtcu izbrali za glavno temo naslov *Na krilih ustvarjalnosti*. S tem želimo otroke aktivno vključiti v celoten ustvarjalni proces. Naša naloga je, da jih čim bolj spodbujamo, da razmišljajo, iščejo ideje, izražajo svoja mnenja. Naš namen je namreč, da otroci ne bi bili le pasivni izvajalci navodil, ampak da bi bili soustvarjalci umetniških vsebin. Po mojem mnenju otroci lahko kakovostno snujejo svoje ideje šele takrat, ko imajo določeno osnovo – predznanje, izkušnje in stik z različnimi umetniškimi izrazi.

Zato jih pri umetniških dejavnostih najprej postopno uvajam v različne tehnike, materiale, izraze in primere iz umetnosti, kar jim da orodja za samostojno izražanje. Snovanje ni le spontano ustvarjanje, ampak je pogosto rezultat procesa učenja, opazovanja, posnemanja, raziskovanja in šele nato osebnega izraza. Pomembno pa je, da imajo otroci varno in spodbudno okolje, kjer je dovoljeno eksperimentirati, delati napake, preizkušati nove ideje in razvijati lasten izraz. Tako razumljeno snovanje temelji na znanju (npr. poznavanje ritma, barv, likovnih tehnik), izkušnjah (npr. uporaba različnih materialov, doživljanje umetnosti), osebni interpretaciji in domišljiji (npr. kako otrok vidi določen motiv ali temo) ter vodi vzgojitelj, ki zna usmerjati, spodbujati in ne vsiljevati. Pri načrtovanju glasbenih dejavnosti je pomembno upoštevati razvojno stopnjo in zanimanja otrok, zastaviti jasne cilje (npr. razvijanje ritmičnega poslušanja, spoznavanje različnih zvrsti glasbe, spodbujanje skupinskega petja ipd.), vključiti raznolike dejavnosti (petje, igranje na instrumente, poslušanje glasbe, gibanje ob glasbi, ustvarjanje lastnih zvokov) in povezati dejavnosti z aktualno temo, letnim časom ali projektom. Torej, tudi tu se morajo otroci najprej nečesa naučiti, da so lahko potem samostojni in ustvarjalni v pravem pomenu besede. Ko na primer želim, da otroci ustvarijo svojo pesem ali gibalni izraz ob glasbi, jim najprej predstavim različne ritme, pesmi, glasbila in jim dam izkušnjo poslušanja in izvajanja. Šele nato jih povabim, da ustvarijo nekaj svojega – in takrat njihove ideje temeljijo na doživetem in poznanem, ne na naključju. V vrtcu so pri prepevanju pesmic v zadnjem času pogoste težave. Otroci namreč vse kasneje spregovorijo, nekateri so tuje govoreči, ne razumejo jezika, otroci v splošnem ne razumejo niti preprostih besed. Doma se ne poslušajo več otroških pesmic, ampak vedno več pop glasbo, angleške ali druge pesmi. Najlažje je otroke

spodbuditi, da sami plešejo, tako kot se jim zdi, da pripoveduje glasba (npr. klasična instrumentalna). Včasih pa dokončajo kakšno besedilo pri pesmicah.

Kako povežete dejavnosti s področja umetnosti – glasbe z vsakodnevnimi dejavnostmi oz. rutinskimi dejavnostmi?

Dejavnosti s področja glasbe povežem pri določenih rutinskih in spontanih dejavnostih, saj verjamem, da glasba otrokom pomaga pri lažjem prehodu med dejavnostmi, jih pomirja, motivira in hkrati bogati njihov vsakdan. Ob prihodu v vrtec je v naši igralnici pogosto tišina, saj je ta v današnjem času zelo pomembna in potrebna. Tudi zajtrk in kosilo v večini pojemo kar v tišini, saj je ob teh obrokih veliko pogovorov med otroki, med nama s sodelavko ter med nama in otroki in bi glasba tu izgubila svoj pomen. Tudi pri pospravljanju igrač, preoblačenju in umivanju načeloma ne uporabljam posebnih glasbenih vložkov. Že od najmlajše skupine dalje pa pri dopoldanski sadno-zelenjavni malici uporabljam umirjeno glasbo, ki ustvari prijetno vzdušje, takrat tudi ugasnem luči, da otroci opazijo razliko in se umirijo. Glasbo, uganke in izštevance vključujem pri prehodih med malico ter umivanjem. Velikokrat otroke v igralnici pričaka glasba, ko se vrnejo z igrišča in ko čakajo na kosilo. Tedaj jim po navadi igram glasbene uganke na flavto ali kitaro, prepevamo pesmice ob kitari ali ukuleli, predvajam pa jim tudi umirjeno glasbo. Na ta način glasba ni le del načrtovanih dejavnosti, temveč postane tudi del vsakdana, kar prispeva k bolj tekočemu dnevu, boljši skupinski dinamiki in večji povezanosti med otroki.

Spraševala je Sergeja Zemljarič